

Definitie belastingparadijs

In 1998 heeft de OESO de criteria neergelegd aan de hand waarvan een belastingparadijs kan worden geïdentificeerd. De vier hoofdindicatoren zijn¹:

- 1) Geen of te verwaarlozen belasting op het betreffende inkomen (uit winst)
- 2) Gebrek aan effectieve informatiewisseling door (excessief) bankgeheim
- 3) Gebrek aan transparantie door (excessief) bankgeheim
- 4) Geen substantiële (bedrijfs)activiteit

Grofweg gesteld zijn er drie niveaus te onderscheiden als het om belastingparadijzen gaat. In het eerste type wordt geen enkele belasting geheven en is financiële dienstverlening veruit de belangrijkste sector van de economie. Voorbeelden van dit soort 'pure' belastinghavens zijn de Britse Maagdeneilanden, de Kaaimaneilanden en Kanaaleiland Jersey. Een tweede groep bestaat uit landen waar op verschillende vormen van inkomen effectief en progressief belasting wordt geheven maar waar speciale mechanismen bedrijven de mogelijkheid bieden bepaalde inkomsten niet of nauwelijks te laten belasten. Nederland – met haar gunstig belastingklimaat voor multinationale ondernemingen (MNOs) en zogeheten "postbusbedrijven" – valt onder deze groep. Als laatste zijn er nog landen zonder specifieke mechanismen, maar waar het algemene belastingniveau simpelweg lager ligt dan in een buurland.

Veel 'pure' belastingparadijzen zijn in feite ontwikkelingslanden. In de jaren '70 en '80 werden veel landen door de Bretton Woods instituties en hun vroegere kolonistoren hiertoe gestimuleerd als zijnde een goede ontwikkelingsstrategie. Niet elk 'puur' belastingparadijs is dus hetzelfde.

Fraude of slim boekhouden?

Er bestaan verschillende strategieën die een bedrijf kan gebruiken om haar belastingafdrachten zo laag mogelijk te maken. Deze strategieën lopen uiteen van pure belastingfraude tot het slim gebruikmaken van door een overheid beschikbaar gestelde aftrekmechanismen. Hiertussen zitten nog belastingontduiking, (agressieve) belastingontwijking en belastingplanning. Bij benadering kun je stellen dat belastingplanning het slim plannen is van activiteiten binnen een multinationale onderneming (MNO) om zo min mogelijk belasting te betalen. Belastingontwijking houdt in dat een bedrijf eveneens op legale, maar agressievere wijze de belastingdruk minimaliseert door gebruik te maken van mogelijkheden die bedoeld of onbedoeld door de overheid zijn gecreëerd. Belastingontduiking vervolgens is het niet betalen van belasting terwijl dit wel verplicht is, door bijvoorbeeld zwart te werken of door spaargeld onder te brengen op een anonieme buitenlandse rekening.

Ergens tussen belastingontduiking en belastingontwijking worden activiteiten legitiem en juridisch 'acceptabel', maar een duidelijke grens is niet waarneembaar. Zeker is wel dat ook *belastingontwijking* een doorgaans (door de overheid) niet gewenste activiteit is en dat vooral vanuit een ontwikkelingsperspectief deze strategieën ethisch niet kloppen – UnFair dus.

¹ OESO "Tax Haven Criteria"

http://www.oecd.org/document/63/0,3343,en_2649_33745_30575447_1_1_1_1,00.html